

26.09.2012

Kj/47

§ 303

Stj / Den av ledamoten Maija Anttila väckta motionen om en utredning om ett affärsverk eller ett kommunalt bolag för företagshälsovården

Bordlades 26.09.2012

HEL 2012-004356 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden beslutade stadsfullmäktige bordlägga ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 HEL 2012-004356 Anttila Maija valtuustoaloite 14.3.2012 asia 49
- 2 Aloituksen liite

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar anse den av ledamoten Maija Anttila väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredraganden

Ledamoten Maija Anttila och 12 andra ledamöter föreslår i sin motion att det ska göras en utredning om bildande av ett affärsverk eller ett kommunalt bolag för företagshälsovården vid hälsovårdscentralen eller det nya social- och hälsovårdsverket. Utredningen bör beakta personalens arbetshälsa och utbudet av tjänster i anslutning till ledarskapet som en del av välbefinnandet som helhet på arbetsplatserna.

Stadsstyrelsen hänvisar till de utlåtanden som kommit in och konstaterar att stadsstyrelsen 26.4.2011 godkände ägarpolitiska riktlinjer för stadens nettobudgeterade enheter, affärsverk och koncernsammanslutningar och uppmanade ekonomi- och planeringscentralen att i samråd med stadens övriga behöriga enheter bereda fortsatta åtgärder i enlighet med riktlinjerna. I detta läge har man beslutat utreda företagshälsovårdens omvärld och granska möjligheterna att utveckla Helsingfors stads företagshälsovårdscentral utifrån en marknadsanalys utarbetad av en extern konsult.

Marknadsanalysen av Helsingfors stads företagshälsovårdscentral behandlades och antecknades i koncernsektionen 12.12.2011. Det finns många möjligheter att ordna företagshälsovården: en bruttobudgeterad enhet, en nettobudgeterad enhet, ett affärsverk, ett inhouseaktiebolag och ett aktiebolag. I Helsingfors har det bildats affärsverk genom att dessa först har övergått till nettobudgetering, och denna möjlighet utreds tillsammans med företagshälsovårdscentralen. Stadsstyrelsen anser att det i anslutning till den pågående omorganiseringen av social- och hälsovårdsväsendet inte är aktuellt med några andra åtgärder för utredning av hur företagshälsovården ska ordnas.

Ett i motionen avsett kommunalt affärsverk för produktion av företagshälsovård är redan verksamt sedan 1.4.2009, då företagshälsovårdstjänsterna för företag i Helsingfors, Esbo, Vanda och Grankulla och Helsingfors stads sjömanshälsovård överfördes till Affärsverket företagshälsan i Vanda.

Personalcentralen har inte gett något utlåtande.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 HEL 2012-004356 Anttila Maija valtuustoaloite 14.3.2012 asia 49
- 2 Aloitteiden liite

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 17.09.2012 § 1017

HEL 2012-004356 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee katsoa valtuutettu Maija Anttilan aloitteen loppuun käsitellyksi.

10.09.2012 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja

26.09.2012

Kj/47

Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Työterveyskeskus 1.6.2012

HEL 2012-004356 T 00 00 03

Lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Maija Anttilan ym. valtuustoaloitteesta TyöterveysPlus:n perustamiseksi

Nykytilan taustaa

Selvityspyynnössä (aloite Kvsto 14.3.2012 / asia nro 49) aloitteentekijä viittaa käynnissä olevaan julkiseen keskusteluun työterveyshuollon palvelujärjestelmästä. Näkökulmana on huoli kasvavan sairaanhoidon ja varsinaisen työterveyshuollon välisestä suhteesta. On kysytty sitä, onko lääkäriasemaketjujen tarjoamasta laajenevasta sairaanhoidosta tullut varsinaisen työterveyshuollon toteutusta ja työterveyshuollolle asetettuja tavoitteita häiritsevää tekijää? Yksi näistä tavoitteista liittyy pidempiin työuriin ja parempaan työelämän laatuun. Huoli työterveyshuollon kehityssuunnasta on aiheellinen.

Helsingin kaupungilla on oma työterveyshuoltoyksikkö, työterveyskeskus, joka virastona kuuluu sivistys- ja henkilöstötoimen rooteliin. Tämän viitekehyksen kautta työterveyspalvelut nivoutuvat laajemmin osaksi kaupungin henkilöstöpalveluita ja –politiikkaa. Työterveyskeskuksen palvelut kattavat sekä yleislääkäritasoisien sairaanhoidon että laaja-alaiset ennaltaehkäisevät palvelut. Palvelut sisältävät mm. esimiesten johtamistyön ja työyhteisöjen toiminnan tukemisen sekä työkykyriskien hallinnan palvelut.

Työterveyskeskuksen asiakkaana ovat kaikki kaupungin virastot ja liikelaitokset sekä osa tytäryhteisöistä. Käyttäjääsiakkaana ovat kaikki kaupungin noin 40 000 työntekijää. Työterveyskeskus toimii talousarvioraamisidonnaisena bruttobudjettivirastona.

Työterveyskeskus on omassa toiminnassaan edennyt päämäärätietoisesti kohti tavoitetilaansa eettisen työterveyshuollon palvelujohtajana. Palvelu- ja hoitolinjaukset perustuvat tarpeeseen ja toiminnan vaikuttavuuteen. Työterveyskeskus on onnistunut yhdessä työpaikkojen, esimiesten ja yhteistyökumppaneiden kanssa löytämään ratkaisuja työkyvyn ja työhyvinvoinnin parantamiseen.

Kaupungin henkilöstön sairauspoissaolojen ja eläköitymisen

myönteinen kehitys osoittaa, että työkykyriskien hyvällä hallinnalla saadaan tuloksia aikaan. Samalla voidaan vähentää näistä tekijöistä aiheutuvia merkittäviä kustannuksia. Työterveyskeskus on osaltaan onnistunut niissä kaupungin strategisissa tavoitteissa, jolla pyritään myöhentämään eläkkeelle siirtymisikää ja pidentämään työuria.

Työterveyskeskus on alalla arvostettu ja palkittu työterveyspalveluiden uudistaja. Työterveyskeskuksessa kehitetyt toimintamallit työkykyriskien tunnistamisesta ja työhyvinvoinnin johtamisesta ovat valtakunnallisessa käytössä.

Hallintomallivaihtoehto

Kuntalain muutokseen liittyen Kaupunginhallitus hyväksyi 26.4.2011 (431 §) kaupungin nettobudjetoituja yksiköitä, liikelaitoksia ja konserniyhteisöjä koskevat omistajapoliittiset linjaukset kehotuksien talous- ja suunnittelukeskusta valmistelemaan hyväksytyjen linjausten mukaiset jatkotoimenpiteet. Tässä vaiheessa päädyttiin selvittämään myös työterveyshuollon toimintaympäristöä ja tarkastelemaan Helsingin kaupungin työterveyskeskuksen kehittämismahdollisuuksia. KPMG Oy:n laatiman markkina-analyysin tulokset olivat esillä Kaupunginhallituksen konsernijaoksessa 12.12.2012. Näin olleen tämä selvitystyöprosessi vastaa myös kyseiseen aloitteeseen.

Selvitys osoitti työterveyskeskuksen organisaatioasiakkaiden olevan palveluihin tyytyväisiä. Työterveyskeskuksen toimintakonsepti mahdollistaa omistajan tahtotilan toteuttamisen yhtenäisesti koko kaupungissa.

Selvityksessä todetaan työterveyskeskuksen ymmärryksen Helsingin kaupungin toimintaympäristöstä ja asiakastarpeesta olevan hyvä. Asiakkaat ovat tyytyväisiä työterveyskeskukselta saataviin palveluihin. Kommunikointi työterveyshuollon kanssa on tiivistä ja yhteistyö toimivaa. Työterveyskeskus koetaan tärkeäksi kumppaniksi ja organisaatioiden esimiehet kokevat saavansa työterveyspalveluista tukea arjen johtamiseen.

Merkittävänä ongelmana todetaan erityisesti lääkäreiden suuri vaihtuvuus, joka vaikuttaa luottamuksellisen hoito- ja työterveysyhteistyösuhteen kehittymiseen. Lääkäreiden rekrytointitilanne on vaikea ja varsinkin pääkaupunkiseudulla kilpailu kovenee. Palkka on edelleen yksi kilpailutekijä muiden joukossa.

Suurin osa kunnallisista työterveyshuolloista on organisoitunut liikelaitoksiksi tai osakeyhtiöiksi. Ne ovat kustannuksiltaan jonkin verran yksityispuolta edullisempia ja asiakastyytyväisyydessä julkiset toimijat

26.09.2012

Kj/47

pärjäävät hyvin.

Johtopäätöksenä voi todeta liikelaitosmallin tai vastaavan soveltuvan hyvin myös Helsingin kaupungin työterveyskeskuksen hallintomalliksi.

Lisätiedot

Niemelä Katariina, puhelin: +358931054082
katariina.niemela(a)hel.fi

Terveyslautakunta 29.05.2012 § 175

HEL 2012-004356 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa aloitteesta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että kaupungin pitäisi selvittää oman työterveydenhuollon liikelaitoksen tai kunnallisen yhtiön perustamista vaihtoehdoksi kansainvälisten pörssiyritysten tarjoamille työterveyspalveluille.

Huoltosuhteen heiketessä työurien pidentäminen mm. työkykyä ylläpitävin toimin on välttämätöntä ja tässä työterveyshuollolla on keskeinen rooli.

OECD-maiden vertailussa työterveyshuolto on poikkeuksellisen hyvin toimiva osa suomalaista terveydenhuoltoa; ongelmana on pikemminkin työelämän ulkopuolella olevien kansalaisten terveydenhuolto.

Lainsäädännön mukaan työnantajan on järjestettävä työntekijöilleen ehkäisevä työterveyshuolto. Työterveyshuollon tavoitteena on työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistoimin edistää

- työntekijöiden terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa
- työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä
- työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta
- työyhteisön toimintaa.

Työnantaja voi järjestää työterveyspalvelut itse tai yhdessä toisten työnantajien kanssa tai ostaa ne yksityiseltä palvelun tuottajalta. Kunnan on järjestettävä työterveyshuollon palvelut alueellaan oleville palveluja haluaville työnantajille. Työnantaja voi lisäksi niin halutessaan järjestää sairaanhoitoa ja muita terveysterveyspalveluja.

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten yritystyöterveydenhuolto ja Helsingin kaupungin merimiesterveysdenhuolto siirrettiin Vantaan

Työterveys liikelaitoksen hoidettaviksi 1.4.2009. Näin ollen aloitteessa esitetty työterveyshuoltoa tuottava kunnallinen liikelaitos on jo olemassa, joten sen perustaminen ei enää ole tarpeen.

Yhdistämisen tavoitteena oli saavuttaa suuremmassa yksikössä toiminnan synergiaetuja. Pääkaupunkiseudun kunnat kattavat toiminnan tappion 2013 loppuun saakka, minkä jälkeen Vantaa vastaa toiminnan taloudellisesta tuloksesta. Helsinki on joutunut subventoimaan toimintaa vuosina 2009-2011.

Yksityisen työterveyshuollon palveluja tuottavan yrityksen omistuspohja ei ole ratkaisevaa palvelujen sisällölle. Palveluvalikon ratkaisevat asiakasyritysten ja palvelun tuottajien väliset sopimukset, joilla yritykset hankkivat työntekijöilleen tarpeellisiksi katsomansa palvelut. Näihin palveluihin sisältyvät myös edellä mainitut työterveyshuollon lakisääteiset tehtävät. Lakisääteisten tehtävien lisäksi yritys voi hankkia sairaanhoitopalveluja haluamassaan määrin.

Työterveyspalveluja tuottavien yksiköiden palvelujen suuntaamiseen vaikuttaa lainsäädännölliset ja rahoitukseen liittyvät tekijät, ts. se millä tavoin palveluja korvataan ja jatkossa myös se, miten terveydenhuollon rahoitusjärjestelmää yleisemminkin halutaan kehittää. Helsingin omien toimenpiteiden vaikutukset ovat tässä suhteessa vaikutuksiltaan marginaalisia.

Aloitteessa mainittua työssä jaksamiseen liittyvää tutkimustoimintaa harjoittaa ensisijaisesti Työterveyslaitos.

Ottaen huomioon edellä todettu sekä lisäksi, että Helsingissä on meneillään mittava sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiouudistus, terveyslautakunta ei pidä työterveyshuollon järjestelyjen muuttamista ajankohtaisena eikä kannata uusien järjestämisratkaisujen selvittämistä tässä vaiheessa.

Terveysvaikutusten arviointi

Laadukkaalla, sekä ennalta ehkäiseviä että sairaanhoidollisia terveyspalveluja tarjoavalla julkisella ja yksityisellä työterveyshuollolla on merkittävä työssäkäyvän väestönsosan terveyttä edistävä vaikutus."

Käsittely

29.05.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Merkittiin, että kokouksessa esittelijä muutti esitystään siten, että lausunnon viidennen kappaleen viimeinen virke muutetaan muotoon: "Työnantaja voi lisäksi niin halutessaan järjestää sairaanhoitoa ja muita terveyspalveluja."

26.09.2012

Kj/47

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Jussi Lind, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
jussi.lind(a)hel.fi
Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 25.5.2012

HEL 2012-004356 T 00 00 03

Aloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää, miten terveyskeskukseen tai tulevaan sosiaali- ja terveyskeskukseen voitaisiin perustaa erillinen työterveydenhuollon liikelaitos tai kunnallinen yhtiö. Selvityksessä tulisi ottaa huomioon myös henkilöstön työhyvinvointiin ja johtamiseen liittyvien palvelujen tarjonta osana kokonaisvaltaista työpaikkojen hyvinvointia.

Talous – ja suunnittelukeskus toteaa, että Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten yritysterveydenhuollon toiminnot mukaan lukien Helsingin kaupungin merimiesterveyskeskus siirrettiin Vantaan Työterveys liikelaitoksen hoidettaviksi 1.4.2009. Näin ollen työterveyshuoltoa tuottava kunnallinen liikelaitos on jo olemassa. Yksityisen työterveyshuollon palveluja tuottavan yrityksen palveluvalikon ratkaisee asiakasyritysten ja palvelun tuottajien väliset sopimukset, joilla yritykset hankkivat työntekijöilleen tarpeellisiksi katsomansa palvelut. Lakisääteisten tehtävien lisäksi yritys voi hankkia sairaanhoitopalveluja haluamassaan määrin.

Kaupunginhallitus hyväksyi 26.4.2011 (431 §) kaupungin nettobudjetoituja yksiköitä, liikelaitoksia ja konserniyhteisöjä koskevat omistajapoliittiset linjaukset kehotuksin talous- ja suunnittelukeskusta valmistelevaan yhteistyössä kaupungin asianomaisten muiden yksiköiden kanssa hyväksytyjen linjausten mukaiset jatkotoimenpiteet. Tässä vaiheessa on päädytty selvittämään työterveyshuollon toimintaympäristöä ja tarkastelemaan Helsingin kaupungin työterveyskeskuksen kehittämismahdollisuuksia ulkopuolisen konsultin laatimalla markkina-analyysillä.

Helsingin kaupungin työterveyskeskuksen markkina-analyysi käsiteltiin konsernijaostossa 12.12.2011. Konsernijaosto päätti merkitä Helsingin kaupungin työterveyshuoltoa koskevan markkina-analyysin tiedoksi.

Työterveyshuollon järjestämiseksi on monta mahdollisuutta, bruttobudjetoitu yksikkö, nettobudjetoitu yksikkö, liikelaitos, in house osakeyhtiö ja osakeyhtiö. Helsingissä liikelaitosmuotoon on edetty

26.09.2012

Kj/47

nettobudjetointiin siirtymisen kautta ja tätä mahdollisuutta selvitetään työterveyskeskuksen kanssa.

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi